

orafaat, maar
een, een schare
Eilisa, dat zij
zullen eten. Hij
ers voor. Hij
scheid tusschen
en aan als een
a. Over dezen
In dezen kring
der schaduwen
e toekomst.
r de priesters.
jn. Deze culti-
geheiligd zijn
de Heere, dat
hen, die gehei-
ein, als heid.
id. Zij zijn rein
e Gods. Denk
zeide: Gijlieden
gesproken heb-
t elkaander een
achtigd zijn tot
s der priesters.
erdom erkend.
er eerstelingen
e der ver-
ie is.
t de wet Gods
wet zien. Ka-
die, geheiligd
Zijnen tempel.
e wet niet ge-
het kruis den
het Pinkster-
roepen tot een
en geheiligd in
en der wereld.
eer. Priesters,
nogen betreden
ook het brood
voor de pries-
ter der leeken.
od om ons te
r priesters

dankuur voor
de velden, en
gestaan heeft,
nklijk priester-
gezegend aard-
rken is nu de
in allea en met
r kerk.

tem te dienen;
van priesters,

het ons weer
het water was
Hem. Die ons
dierbaar bloed.
n leven in Uw
v. d. B.

BEWEGING.

artist wel 'n
akkelijk achter-
handen. Losjes
wij laat hij de
wat overigens
die linker even
ls 't ware, een
collega-soezer
even 'n klein
urad, dat even-
veer losgelaten
igt. En zie, zóó
s beslissend is

voelde ik even
gebaar, waar-
dag 4 October
l. ds Doeze-
atste maal de
van den weg,
an loopt. Toen
l, toen wist ik:
Hij heeft wel
e kust van den
van zijn trip.
ijk: het Oosten
kosten.
is nu Maandag
je, geschreven
e wat tijd voor
i van Bozeman

(in Montana) naar Chicago. En de zetter moge, als ik nu wéér hem openlijk excuus vraag voor mijn slechte schrift in den schuddenden wagen van den Northern Pacific Railway, niet zóó geprikkeld zijn, dat hem de sneer ontglipt: als je thuis bent, is 't ook zoo fraai niet. Ik wil den zetter graag te vriend houden, want de nederlandsche zijn tot nu toe schappelijker dan de amerikaansche. In Amerika speelt de zetter den baas, niet de redacteur. Als ik copie hier lever aan amerikaansche organen, dan heeft de redacteur zoo'n ontzag voor den zetter, dat hij 't heele gedoente netjes overtuikt. Anders zou de zetter zeggen: Dank u. Zoo'n officium nam b.v. De Vos op zich, zelfs nadat ik per schrijfmachine ditmaal zéér nette copie had geleverd, maar met eenige aanvullingen, die overigens weinige waren en geschreven naar de wijze van een normaal schoolleerling, die „opgegaan" is. „Opgaan" beteekent bij één groep Nederlanders: examen doen; dit voor de rest. Dezelfde De Vos heeft ook al de copie moeten overtuiken voor mijn radiopreek op den laatsten Zondagmorgen in September. Natuurlijk was de copie, die gedrukt zou moeten worden, weer te lang voor de radio-opname, er moest dus geschrapt worden. En weer nam De Vos op zich het verkorte gekrabbel voor den zetter presentabel te maken. Wat zal die man blij zijn met die critieke handbeweging van De Doeze- ma. Maar dat is niet eerlijk: ik geloof hem, als hij bij lezing van deze passage neen schudt met z'n grijzen jongen kop.

En waar moet ik nu na dezen lofzang op den Reformatie-zetter beginnen of eindigen? Ik maak mijn excuses tegenover dhr K. C. v. Spronsen. Toen deze in één van zijn brieven uit Amerika in ons blad van een dominee schreef, dat die het hart stal, heb ik tegenover het nog steeds blozende slachtoffer gezegd, dat die uitlating ongetwijfeld goed bedoeld was, maar het gevaar meebreacht, dat anderen, die minstens evenzeer hartedieven waren en ook gebléken waren, zich zouden gaan afvragen: is van mij soms „het tegendeel gebleken"? Maar de critiek is makkelijk: ik ben zelf in 't euvel gevallen. In den aanvang heb ik namen genoemd van menschen, menschen die me ontmoetten en hielpen en verkwikten. Dat ging vanzelf in die eerste dagen, toen 't nog alles zoetjes-aan liep. Toen kon ik wel af en toe schrijven en de belevenissen bijhouden. Maar sedert is dat laatste onmogelijk gebleven. Er zit geen systeem in deze brieven; zelfs vele aantekeningen, die ik er voor maakte, blijven onverwerkt in een of anderen koffer liggen. Het schrijven gebeurt alleen als er „toevallig" tijd overschiet. En dan moet soms nog z a k e l i j k e copie vóórgaan, zoals die over de opvattingen van Prof. Heyns. Ik hoop, dat de vele amerikaansche vrienden, aan wie ik zooveel te danken heb en die toch van de gemeenschappelijk doorgebrachte periode geen melding of slechts een zeer vluchtige aanduiding in ons blad aantreffen, bedenken zullen, dat er geen enkel systeem in eenig briefje zit. En op een dagboek lijken ze heelemaal niet.

Zoo heb ik in mijn vorigen brief, onder den verschen indruk van Heyns' scripturen, me zóó zeer gehaast daarvan nog iets te schrijven, dat voor het verblijf in Pella en voorts in Iowa en Minnesota geen reportagetijd meer overbleef. Toch zou een verkeerd beeld van den stand van zaken zich vormen, wie uit de quantiteit der geleverde copie tot de qualiteit der in- 'eressé van den schrijver zou willen concludeeren. Het verblijf in deze omgeving was in zichzelf een groote vreugde. Niet alleen, omdat ik nu pas ontdekte, hoe mooi ook deze gebieden zijn (den vorigen keer zag ik ze in sneeuw en ijs, nu pronkten ze), maar ook omdat er zoo groote belangstelling was en zoo prachtige uitwisseling van gedachten. Hoe sterk is hier de nederlandsche invloed nog merkbaar. Maar misschien vertel ik er later nog wel eens iets van. De lezers weten nu: het roer is gewend: we zijn weer gaande naar het Oosten.

EXAMENVRAGEN.

In Grand Rapids had ik het genoegen een classicaal examen van twee kandidaten bij te wonen. Van de vragen heb ik een gedeelte genoteerd, dat ik (na bekomen verlof) hier publiceer. Vermoedelijk zullen vele lezers zich interesseeren voor de problemen, die hier leven. Men kan ze ongeveer herkennen uit de vragen, die bij zoo'n examen gesteld worden. Men begrijpt dat beide kandidaten werden geëxamineerd voor den dienst in de Protestant Reformed Churches.

Cand. H. J. Knott was de eerste, die een preek- voorstel gaf. Zijn tekst was hem opgegeven: Rom. 1:16, 17. Het trof me, dat — anders dan bij ons — niet aanstonds de preek werd voorgelezen, doch eerst het hoofdstuk, waaruit het tekstverband kon blijken. En wat me nog meer trof, was, dat de candidaat niet optrad als „lezer", doch als „spreker". Ik geloof dat deze opvatting van zijn taak juist is, en dat wij hier kunnen leeren van de Amerikanen. Thema was: het evangelie een kracht Gods tot zaligheid.

De spreker had een half uur, en — werd niet afgekoopt door den voorzitter, zoals bij ons zou gebeurd zijn. Toen 't half uur voorbij was, stapte hij rustig van het podium af. Weer een fijn examen-trekje: 'n aanstaande dominee moet toonen zelf de klok in de gaten te kunnen houden; de geest van den profeet moet den profeet onderworpen zijn.

De tweede preek werd voorgedragen door cand. J. v.

d. Berg, die 1 Petr. 1 voorlas. Tekst was vs. 13. Dezelfde opvatting van zijn taak als zijn voorganger bleek te hebben, werd ook door hem aan den dag gelegd. Thema was: onze volkomen hoop: 1e haar object, 2e haar basis, 3e haar praktijk.

Daarna volgde dadelijk het onderzoek in de dogmatiek. Beide kandidaten tegelijk. We geven hier een aantal vragen, zooals ze gesteld werden.

(I) Wat is te verstaan onder dogmatiek? Wat is „theo-logie"? Wat is „theo-logie" als eerste locus der dogmatiek? Is God kenbaar? Kunt u God omschrijven? Definieeren? Kunnen we God „begrijpen"? Wat is 't onderscheid tusschen God „kennen" en God „begrijpen"? In welken weg kennen wij God en kunnen wij Hem kennen? Is er daartoe iets meer noodig dan openbaring? Kan een ander shepsel dan de mensch God kennen? Kennen alle menschen God? Is er „aangeboren" Godskennis? Wat verstaat men daaronder? Kan een mensch atheïst worden? Kunt u bewijzen dat God bestaat? Zijn er wel pogingen gedaan om het bestaan Gods te bewijzen? Welke? Zijn dat rationeele bewijzen? Kunnen we met dezelfde redeneering ook „bewijzen" dat er geen God is? Wat is het teleologisch bewijs? Als het bestaan van doelmatigheid buiten God een bewijs zou zijn dat er een God is, kan men dan ook niet zeggen dat er dan wel iemand of iets zal kunnen zijn, dat God doelmatig heeft „ingericht"?

Wat is het moreele bewijs? Wat is Gods „wezen"? Is God een persoonlijk wezen? Wat is de betekenis van Gods naam? Zijn alle openbaringen Gods openbaringen van Zijn naam? Noem eenige „eigen namen" van God? Is „Elohim" „meervoud"? Wat voor een „meervoud"? Zoolets als de Heer der Heeren? „de Koning der Koningen"? Wat beteekent „Jehova"? Waar is die naam geopenbaard? Heeft God te voren zich niet als Jehova geopenbaard? Hoe zqudt u de triniteit kunnen omschrijven?

(II) Wat is Gods eerste werk in den tijd? Wat is scheppen? Wat beteekent: dat God alles zag wat Hij gemaakt had en zie het was zeer goed? Beteekent dat ook, dat alles aan zijn doel beantwoordde? Wat beteekent „in den beginne"? Is er 'n vervulling in Gods raad? Was die raad er ook „in den beginne"? Wat is de inhoud der evolutie-theorie? Is er in de werkelijkheid eenige basis voor die theorie? Is er geen relatie tusschen de schepselen, die op descensie wijst? Was de schepping in zes dagen of „tijdperken"? Bewijs? Wat zijn de „wateren boven"? Wat weet u van de schepping van den mensch? Is het „beeld Gods" iets dat is toegevoegd aan 's menschen natuur? Zal de mensch altijd een beeld Gods blijven? Waarin bestaat het beeld Gods? Wat was Adam's relatie tot God? Hoe werd Adam 'n vriend en dienaar Gods? Behoorde dat tot zijn schepping? Is de mensch altijd in de verbondsrelatie zoolang hij mensch is? Is het feit, dat de mensch in ellende en dood gevallen is, de oorzaak dat die verbondsrelatie ophield? Wat is dood? Wat was Adam's relatie tot de menschheid? Had Adam een vrijen wil? Wat is Gods voorzienigheid? Wat zijn wonderen?

N a v r a g : Hoe is „evolutie" door u omschreven? Wat is het verschil tusschen evolutie en ontwikkeling? Heeft de mensch nog het beeld Gods? Wat is „goed", in betrekking tot de begrippen „compleet" en „geadopteerd"? Nadere omschrijving gevraagd van de relatie tusschen „in den beginne" en „Gods raad". Kan de schepping God op eenigerlei wijze „verrijken"? Wat was dan het doel der schepping?

(III) Waarover gaat het 3e deel der dogmatiek (christologie)? Valt het genadeverbond er onder? Waarin kennen we den Middelaar? Welke zijn de namen? Wat beteekent „Christus"? Wat beteekent „zalving" bij Hem? Onder welk gezichtspunt kan men het genadeverbond rekenen tot dit of een ander deel der dogmatiek? Wat is de inhoud van den naam „Jezus" (afleiding van den naam)? Wat is de belijdenis omtrent Christus' naturen? Schriftbewijs? Voor de mensche- lijke natuur? Voor de goddelijke? Voor de vereeniging der twee naturen in één persoon? Wat is incarnatie? Schriftbewijs? Hoe is de incarnatie gerealiseerd? Wat denkt u van de „maagdelijke geboorte"? Waarom was er noodzaak van incarnatie? Waarom moest de Mid- delaar mensch zijn? Waarom God? Wat is een „offi- cium"? Hoeveel „officia" heeft Christus (blijkbaar zijn hier „ambten" bedoeld)? Waarom heeft Christus zijn 3 ambten? Wat is het karakter van Christus' lij- den? Wat beteekent „plaatsbeksleedend"? Kunt u in 't kort zeggen, hoe aan Gods rechtvaardigheid voldaan werd en worden kon door Christus dood? Was Chris- tus zelf daartoe gewillig? Wat is Christus' opstanding en haar betekenis? Welke relatie is er tusschen Christus' opstanding en ons „leven"? Wat is Chris- tus' positie vandaag in den hemel? Hoe drukt de con- fessie dat uit? Wat beteekent „zitten aan Gods rech- terhand"? Verband tusschen Christus' verhooging en het wereldbestuur? Welk?

Navragen: Als Mozes gewillig geweest was tot betaling voor anderen, ware dat voldoende geweest? Is Christus' gewilligheid de eenige reden voor zijn kunnen betalen? Twee naturen in één persoon werden bewezen door „Chalcedon"; is een concilie-besluit wel een bewijs? Hebt u een Schrift bewijs? Is een „offi- cium" alleen een kwestie van autorisatie of ook van verplichting? Werd de noodzakelijkheid dat de Midde- laar God moest zijn, juist omschreven en gefundeerd?

(IV) Wat is soteriologie? Nadere omschrijving ge- vraagd. Wat is „leer der verlossing"? Wat zijn de ver-

CONTACT MET MARS.

We leven toch in een geweldigen tijd. De wonderen der techniek volgen elkaar met duizelingwekkende snelheid. En — wij loopen onzen achterstand in! We komen er! We zijn straks die menschen van de wereld een halve lengte voor!

„Trouw" bracht het bericht.

Niet in een hoofdartikel, maar in een advertentie. Ik was juist zoo aan het mediteeren over de groote reizen, die onze voormannen tegenwoordig onderne- men. Ze vliegen van Schiphol naar Batavia of het zoo niets is en ze trekken den Oceaan over naar de Vereenigde Staten met hetzelfde gemak waarmee voor enkele tientallen van jaren een dorpedominee naar de stad ging om de classis bij te wonen en zijn haar te laten knippen, een heele rij van professoren en domi- nees.....

Onze planeet wordt ons reislustig geslacht te klein. Men zoekt thans contact met de maan: Radarstralen schijnen hier hoop op succes te geven. Maar toen ik „Trouw" las, begon de glans van die reizende en trekkende theologen te verbleeken. Mitsgaders het aureool, dat de faam bezig was te leggen om de hoof- den van die maanzieke Radar-professoren. Want dat heeft een van „onze menschen" die professoren nu eens afgesnoept. Er is namelijk contact met Mars. U weet, dat is ook een planeet.

Daar is de Heer H. Algra geweest, lid van de Eer- ste Kamer der Staten Generaal. Eerlijk gezegd, ik had hem al een poosje gemist. Zoo ongeveer een jaar of drie. Op den Kamper-Schooldag 1946, in 1947 dito. Toen we 's morgens den IJsselbrug over reden zei ik al tegen mijn Vrouw: 't zal me benieuwen of hij er dit jaar is. Maar het was nóg mis.

Nu is het raadsel opgelost. Hij is terecht. En ik weet ook, waar hij al dien tijd geweest is: op Mars! Hij heeft daar bepaald een geheime zending volbracht voor het Centraal Comité. Dat Centraal Comité regelt tegenwoordig wel meer zoo van boven af. Dat zat trouwens in 1944 wat in de lucht. En de Heer H. Al- gra heeft daar op Mars heel wat ontdekt. Daar zijn niet alleen levende wezens, daar is zelfs een hoog- ontwikkeld politiek leven: daar is een Antirevolution- naire partij!

De Heer Algra gaat thans het land door en houdt over zijn ervaringen lezingen. Apeldoorn heeft er de primeur van.

Dat kan ik begrijpen. Dat is vanwege de weten- schappelijkheid.

Want Apeldoorn beteekent — het is van 't Grieksch afkomstig — Apollo-doorn: gave van Apollo. En Apollo was bij de oude Grieken de god van de we- tenschap. Maar in Apeldoorn begon de tournee. Op 15 October. Op de Jaarvergadering van de Gemeen- telijke Centrale van A.R. klesvereeningen sprak de Heer Algra over: „De A.R. Partij op Mars".

Jammer, dat ik dien avond bezet was.

Maar ik ben dankbaar, dat de Heer Algra de broe- deren op Mars heeft gediend.

En ik geloof vast, dat indertijd Pieter Jelles Troel- stra er een soort voorgevoel van gehad heeft, dat zoo iets gebeuren zou.

In een fel debat met dr H. Colijn — ik geloof, dat het over de Vlootwet ging — heeft hij dezen laatste een wapenspreuk aan de hand gedaan: „Tam Marti quam Mercurio": ik heb zoowel Mars (den god van den oorlog) als Mercurius (den god van den handel) gediend.

Dr Colijn is daar toen niet op in gegaan.

Hij heeft den Heer Troelstra héél fijntjes van ans- woord gediend.

Maar, me dunkt, de Heer Algra moest het eens overwegen.

„Tam Marti quam Mercurio".

Hij heeft, althans blijkens de advertentie, Mars ge- diend en zaken gedaan!

D. E. C.

schillende weldaden der soteria? Is de chronolo- gische orde bedoeld in het antwoord? Wat moet de juiste procedure zijn in den opbouw der soteriologie? Wat is regeneratie? Is dat Gods eerste werk in de verlossing? Is de wedergeboorte middellijk of onmid- dellijk? (1 Petr. 1:23). Kan men dien tekst ook exe- getiseeren met conclusie van middellijke wederge- boorte? Wat bedoelt de term „(on)middellijk"? Is er geen gevaar in de theorie der onmiddellijke we- dergeboorte? Hoe bedoelen zij dit? Bedoelen ze, dat Gods werk zich aansluit bij 's menschen werk? Gelooven zij in de algeheele verdorvenheid? Wat is de roeping? Distincties in de „roeping"? Wat is de inhoud van „uitwendige roeping"? Is die alge- meen van karakter? Tot wien komt ze? Tot iedereen? Hoe bedoelt u het, als u daarop „ja" zegt? Wat maken sommigen van die „uitwendige" roeping? Waarom maken ze daar een „aanbod" („invitatie") van? Wat is „geloof"? Hoe te onderscheiden? Welke ele- menten erin?